Ч. 245 (11.496). Львів, четвер 1. листопада 1928. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: М. сячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Порядок свята 1. листопада у Львові.

Четвер, 1. листопада 1928 р.: 10 год. рано: Світла Служба Божа в Преображенській церкві при вул. Краківській, яку відслужить Впр. о. мітрат Базюк в асисті всього львівського українського духовенства. — 5·30 год. вечером: Торжественна панахида в архикатедральній церкві св. Юра.

Неділя, 4. листопада 1928 р.: 12 год. полудня: Посвячення новопоставлених хрестів на стрілецьких могилах личаківського цвинтаря. — Службу Божу співає мішаний хор під управою радн. Купчинського, панахиду муж. хор „Сурма".

Все Впр. духовенство, церковні брацтва, установи й організації, все українське громадянство міста Львова обовязково візьмуть участь у цьому святі.

Перед Першим Листопада.

Шматок спогадів.

I.

Нема сумніву, що не в одній голові, а в багатьох нараз зародилася тієї незабутньої осени 1918 р. і щораз більше ставала конкретною свідомість: Австрія в агонії, в безвихідних і безнадійних передсмертних судорогах, і хвиля близька, коли буде нам треба тут, у себе, дома, на місці поставити свою державну організацію — інакше країна попадеться в безладдя й безладдя або — що рівно або й ще більше грізне — під нове ярмо, під владу історичного суперника, зачаєного на нашу землю. Припускаємо, що в оці наші десяті роковини, такі сумовиті і такі підемні одночасно, бодай частина, принаймні декілька свідків і учасників Першого Листопада розгорне кілька листків у книзі своїх спогадів і розкаже нам, як саме в кожного з них зокрема думка і постанова того діла зродилася, і як вона в дійсність воплочувалася.

У цих кількох виривках із моїх споминів хочу оповісти, як родилася ідея Першого Листопада саме в мене, в одного з десятків, соток чи десяток сучасників, одночасно і від себе незалежно полонених тою самою думкою. Хочу оповісти дещо з того, що я бачив своїми очима, і як на події реагував; інші розкажуть, що вони своїми очима бачили і що вони серед струї подій робили. Так воно є, що кожний з нас — в свідомости своїй і в очах власних — осередок світа і подій; з тісної клітки своєї свідомости виходу нам немає: для всіх нас світ крутиться довкола кожного з нас. Це наша полуда, неминуча. Не значить воно одначе, що світ буцім-то справді крутиться довкола наших дрібних осіб, ні що від нас розпочинається історія: не будьмо смішні і не попадаймо в такий самообман — доволі зрештою розповсюджений.

II.

Цікава і варта уваги подробиця: ідея Першого Листопада зародилася і здійснення її готовилося виключно тільки в краю — наша тодішня парляментарна репрезентація була ідеї цій зовсім чужа, ставилась до неї скептично — мало сказати скептично: просто негативно. Понад усякий сумнів сконстатував я це підчас того трагікомічного зїзду наших „нотаблів", на якому наші віденські посли, начеб з місяця, з Відня у Львів, падучи, переперли резолюції, які чудовижно суперечили з дійсним станом справ і з дійсним ходом подій.

Нераз, тоді і потім, застановлявся звідки пішла тоді ця відсталість наших послів супроти наявних потреб дня. Відповідь буде імовірно ця: в столиці держави, у Відні, не почувалося тоді ще таких очевидних познак близької смерти держави, які ми на кожному кроці почували на місці, в краю, у Львові, де розклад просто бив в очі. До того ще треба взяти під увагу той сугестивний моральний примус, під яким жила українська парляментарна репрезентація в тодішньому Відні: хована династія і її останні міністри, особливо і шляхом преси, впливали в наших представників усякі байки про те, що мовляв, „антанта" рішила „зберігти Австрію", очевидно зреорганізовану, то-що. Потапаючі хапалися стебелинки, а президія Української Парляментарної Репрезентації, якою раніше володарі Австрії мало цікавилися, раптом стала предметом їх пильної уваги, тай — „взялася" на ті передсмертні віденські казки. Супроти казок цих — чим були приготівки до заняття Львова і Східної Галичини, ведені потайки львівськими шибайголовами, та й ще не „покликаними", тобто не послами? Зайвими, а то й компромітуючими й небезпечними затіями, нічим іншим.

Ось і причина, чому Перший Листопад застав українських послів майже в повному комплеті — у Відні, відки вони потім тільки з трудом, спровола і пізно добивалися до краю. Дехто з них і досі вже туди не добився...

III.

Що Австрії настає неминучий і невідкличний конець, це було мені ясне і певне в літі 1918 року, коли американські війська загородили останнє велике німецьке зусилля на французькому фронті. Ясне це стало тоді серед нас певне не мені одному, а багатьом з нас, цивільним і військовим, але очевидно можу оповідати тільки про себе одного. З гуртом найближчих другів, знакомих і редакційних товаришів не переставали ми про справи ці роздумувати, говорити, навіть спорити. Одначе на словах воно не могло кінчитися — треба було готовити силу, тобто організувати військо.

Десь з кінцем серпня чи з початком вересня 1918 „скочив" я на один день до Відня; думав, що там дізнаюся чогось рішаючого. Припадок хотів, що висідаючи з трамваю з Північного Двірця під Оперою, я попався на посла Василька. Розмова тривала всього кілька хвилин, секунд — Василько, знервований кудись дуже спішився.

— Що-ж з війною, пане президент? — питаюся.

— **Alles verfallen. Alles geht zu Grunde!** — кинув мені з розпучливим рухом Василько і щез у свойому авті.

Це „**Alles verfallen**" впало на мою голову в т. зв. психологічному моменті і рішило остаточно про дальшу мою поведінку: коли все пропало, тоб-то коли Австрія й Німеччина падуть, то треба нам брати Галичину й Львів, і то мерщій. Але „брати" — чим?

Василько, кидаючи мені такий осуд хвилі, певне й не підозрівав, як його стрічний ці слова зрозуміє і які практичні висновки з них виведе. Сам-же він ще в жовтні переводив у Львові ті славетні резолюції на зїзді нотаблів...

IV.

На другий день рано я вже був з поворотом у редакції, крайно занепокоєний, щоб розвал Австрії не заскочив нас за швидко, не підготовлених забрати Львів і Східну Галичину. Кілька днів потім спросив я кілька політичних другів на нараду в тій справі до своєї кімнати в редакції, і ми постановили скласти постійний комітет, тайний очевидно, бо ц. к. поліція і намісник Гуйн все таки ще мали руки довгі. Як воно дивно і як воно мені прикро, а нині не в силі вичислити всіх членів комітету — може зробити це хтось інший з його учасників. Памятаю, що належав туди Володимир Охримович, Степан Рудницький, Лозинський, Томашівський, можливо, що й Назарук, далі кілька військових. Сходився потім комітет і радив в музеї Н. Т. ім. Шевченка. Чи поза цим комітетом був якийсь інший, незалежний від нього, не можу сказати. Знаю, що вже на другому засіданні говорено про звязок із військовим заговірницьким комітетом. Чи не міг би хтось з цього комітету — може п. Паліїв? — оповісти про нього?

Військовий комітет мав осідок в „Народній Гостинниці". Швидко виринуло питання: кого на команданта нашого війська (майже сама стара „ляндштурма") для заняття Львова? Наші січові стрільці були далеко від Львова — одні на Україні, другі, з Василем Вишиваним, у Чернівцях. Мене висилали (десь коло 20. жовтня) до Черновець, щоб там у „Архикнязя" видобути — коли не пересилки всього стрілецтва до Львова, до бодай — когось на команданта.

Завдання було не таке просте. Бо архикнязь, хоч він і був Вишиваний, то все таки був Габсбург, а що Австрія, як не як, а ще „стояла", то годі мені було просто йому признатися, що ми хочемо стрільців на те, щоб зліквідувати Австрію у Львові. Треба було щось крутити, дурити. Поміг мені в цьому Остап Луцький, котрому я до всього признався, і котрий, маючи довіря архикнязя (саме тоді недужого грипою) якось вимантив від нього дозвіл повести до Львова на команданта — Вітовського, одного з офіцирів УСС.

V.

До того часу знав я Вітовського здалека; він не був мені, правда, несимпатичний, але й нічим особливим, як вояка і вожд, мені не імпонував, і я вибором його не був захоплений. Одначе не було що діяти: ліпше він ніж ніхто. Довга їзда особовим поїздом з Черновець до Львова, яку я відбув на безперервній розмові з цим командантом, не вспіла підняти його в моїх очах. Моє враження укріплялося: Добра людина, але на команданта, і ще в таку критичну хвилю?! Де йому на таке!

Відставивши Вітовського до комітету при вул. Косцюшка 1, я заразже того-ж дня поділився своїми враженнями з комітетом у Музеї і запропонував, що безпроволочно поїду до Києва, до гетьманського штабу, з домаганням вислати до Львова якогось енергійного і досвіченого вояку, вищого офіцера колишньої російської служби, на команданта. Ми мали на думці між ін. Удовиченка.

З великими труднощами, після кількох днів мороки на залізницях, вже під знаком поступаючого розкладу, добився я нарешті, під кінець жовтня до Києва.

VI.

Незабутній вид Києва того часу! Атмосфера безприкладного напруження, страшенної непевности. Під сірим, мрячним, осінним небом — якесь дивно метушливе життя, метушливе та — наче нереальне. Атмосфера диких чуток, виссаних з пальця, розповсюджуваних надзвичайними виданнями газет. Австрійські й німецькі команди, збентежені і збиті з толку, та все таки ще розмірно кріпкі — супроти безсилля гетьманського уряду і назріваючого безладдя українських кол. Глухі погрози більшовизму. Повстанчі змови Національного Союза. Говорити в такий час у гетьманському штабі про висилку команд, гармат, військових частин, панцирних автомобілів до далекої Галичини, нам у поміч?! Говорив я про все те зі штабом, і з прибічниками гетьмана, зі знаменитим Острянином зосібна. Горох об стіну! Або просто відмова, або якісь неозначені обіцянки, давані в злій вірі, без заміру додержати приречення...

Невеселі враження від тайного засідання президії Національного Союза — ні одної політичної голови, ні одної особовости, видатнішої з державного або військового погляду...

І передана мені Гр. Микетеєм телеграма (чи телефонограма?) про заняття Львова і Перемишля українськими військами, одним словом: Перший Листопад.

Не всидітиж мені, після такої звістки, такої безмежної радости, далеко від Львова! Довга й прикра подорож по Україні, яка спровола грузла в безладдя, і — українські стяги над стацією у Підволочиськах! Нині ще, після стількох років і стільки переживань, не можу без найглибшого зворушення згадати тих Підволочиськ, з тими нашими жовнірами, з тою горячковою роботою.

А потім Львів — в огні стрілів. Українська Національна Рада в Ставропігії, український штаб у Народньому Домі. І все те — радісне і піднімаюче душу, гей розпучливо сумне й прибиваюче, що там творилося — аж до памятного 21. листопада...

А потім, далі...

Але треба кінчити, на сьогодні.

Париж, 28. жовтня 1928. **В. Панейко.**

„Військовий Комітет".

(Причинок до історії листопадового перевоту — на основі особистих помічень і споминів.)

Переворот, доконаний у Львові і загалом у Східній Галичині в перших днях листопада 1918 р. відбувся під проводом і під фірмою Української Національної Ради, яка ще перед переворотом заповіла утворення своєї Західно-Української Держави і перебрання в свої руки державної влади, а зараз після перевороту справді ту владу перебрала, утворила свій уряд і свою армію та проклямувала свою державу.

А всеж таки сам той переворот, який фактично в дні 1. листопада 1918 р. і в кількох найближчих днях доконався, не був свідомим і наміреним ділом Української Нац. Ради. Ані Президія, ані велика більшість членів Української Нац. Ради не бажала собі **такого** перевороту, який **фактично** доконався, ані його свідомо не підготовила, ані його свідомо не викликала, ані навіть не сподівалася, бо той переворот „вибухнув" без попередньої згоди і без попередньої відомости Української Нац. Ради в її офіціяльнім складі.

В тій конспіративній, боевій, революційній формі, в якій той переворот фактично відбувся, був він свідомим і наміреним почином тайного гуртка, що не зовсім влучно назвав себе „Військовим Комітетом".

Щоби належно освітлити й оцінити ролю й значіння того гуртка людей, найкраще буде провести паралелю поміж Українською Нац. Радою і Військовим Комітетом, хоч і як неоднакові й неспівмірні були обі ті групи.

Українська Нац. Рада була офіціяльною репрезентацією цілого українського населення Галичини й Буковини та обіймала всіх українських послів соймових, парляментарних, членів вищої палати та провідників і представників українських партій в Галичині й Буковині.

Зовсім інший був склад Військового Комітету. До нього належало зразу кількох, а з часом кільканацятьох військових старшин (офіцирів) української народности, що служили при австрійській армії, між ними кількох, що служили при Українських Січових Стрільцях. Зосібна належали там: Дмитро Паліїв і Людомир Огоновський, що були з усіх найактивніші, Дмитро Вітовський і Петро Бубела, що були начальними командантами (отаманами), дальше д-р Володимир Старосольський, д-р Никифор Гірняк, Іван Рудницький, інж. Гарасимович, поручник В. Бабяк, Караван, Таран, капітан Черський, прокуратор Ватран, Ю. Полянський, Василь Бараник та інші. Та крім військових втягнено до того тайного комітету, що звався „військовим", також кількох цивільних людей, які одночасно належали до Укр. Нац. Ради. Були це: пок. радн. Іван Кивелюк, д-р Степан Баран, д-р Василь Панейко, д-р Мих. Лозинський, д-р Осип Назарук і я. З них найактивніший був д-р М. Лозинський.

Українська Нац. Рада зорганізувалася на кілька літ перед листопадовим переворотом і перетрівала Західно-Українську Державу. Навпаки Військовий Комітет істнував лише три неділі, бо склався на три тижні перед переворотом, около 10. жовтня 1918 р. та сповнивши свою функцію розвязався автоматично дня 1. листопада 1918 р. досвіта. Одначе Українська Нац. Рада мала свій початок і свій кінець за границею, у Відні, де вона мала свій сталий осідок і де в часі самого перевороту перебувала велика більшість її членів, та щойно на кілька днів перед переворотом галицькі її члени уконституувалися у Львові як „Львівська Делегація Української Нац. Ради" під проводом д-ра Костя Левицького як голови і радн. Івана Кивелюка як його заступника. Навпаки, Військовий Комітет цілий час свого корткого істнування мав свій осідок в краю, у Львові; тут він завязався, тут діяв і розвязався і тут він сповнив ціле своє завдання.

Українська Нац. Рада була сполукою репрезентаційною, явною, легальною, трівкою, точно означеною, належно зорганізованою і оформленою. Навпаки Військовий Комітет був се самочинний, тайний, конспіративний, тимчасовий, несталий гурток людей, без ніякої форми, без ніякої фірми, без голови і секретаря. Мені невідомо, хто був першим ініціятором Військового Комітету, хто його завязав, хто ним проводив, і хто мене до нього втягнув, ба, що більше, я не здаю собі справи, яким способом се ділося, що я брав участь у сходинах і нарадах того комітету. Пригадую собі добре, що в часі між 10-им і 31. жовтня був я присутний щонайменше на шістьох сходинах того Комітету. Кожне засідання було в іншій домівці і в іншім складі. Одно з перших засідань було в „Народній Гостинниці" в домівці Видавництва „Шляхів" і його редактора Федя Федорцева; там було присутних кількох офіцирів і кількох цивільних. Подібне засідання — але довше, численніше і важніше — відбулося в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка. Два засідання відбулися в редакційній домівці „Діла", при участи кількох цивільних членів і лише двох офіцирів (Д. Палієва і Л. Огоновського). Останні сходини Військового Комітету, на яких я був присутний, відбулися в приватній домівці старш. Л. Огоновського дня 30. жовтня 1918 при участи кільканацятьох військових старшин (офіцирів), а з цивільних людей було нас там лише двох: я і д-р Степан Баран. На тому засіданні Військовий Комітет передав начальну команду* над галицько-українським військом пок. отаманові Дмитрові Вітовському, котрий два дні перед тим щойно приїхав був до Львова з Черновець. Про сходини, наради і взагалі діяльність Військового Комітету додержували його члени найбільшу тайну і мовчанку; ...ілье його члени, які були одночасно членами Української Нац. Ради чи то її Львівської Делегації, нічого про це не говорили ані навіть не споминали іншим членам тоїж Ради на її засіданнях, ані навіть приватно.

Українська Нац. Рада, або вірніше її велика більшість і її проводи орієнтувалася „на Відень", сильно вірила в прихильність і допомогу центрального австрійського уряду і твердо надіялася, що останній ліквідаційний австрійський уряд гр. Лямаша добровільно мирним способом передасть їй власть у Львові і в цілій Східній Галичині.

Українська Нац. Рада з дня на день надіялася, що з Відня прийде депеша або приїде куріер з припорученням від гр. Лямаша до намісника Галичини гр. Гуйна і до військ. команданта міста Львова Пфефера, щоби вони передали свою власть в руки Української Нац. Ради. Ще в четвер дня 31. жовтня 1918 р. ходили відпоручники Української Нац. Ради до гр. Гуйна і до команд. Пфефера, щоби перебрати від них власть в легальний і мирний спосіб, але на дармо, бо показалося, що австрійський уряд, як завсіди, так і цим разом підлурив і обманув українців. Ані депеші ані куріера з Відня як не було, так не було, а тимчасом в Кракові зорганізувалася поль-

ГАЛЯ МАТВІЯЧУКОВА.

Спомини сестри-жалібниці.

Була вже пізна пора, а в нас щойно кінчилося амбуляторійне приняття та перевязка післяопераційних хорих. Повітря в обох ординаційних кімнатах важке, просякле вогким, неприємним духом розмоклого на дощі шмаття, йодоформу, чаду з нафтових машинок, на яких невпинно варилися інструменти.

Сестра Августина обережно вивела останнього хорого і крім її білого фартуха нічого й нікого не було видно в коридорі.

— Амінь! — з легкістю зітхнув полонянник Ванденко, грюкнув обома криламн дверей, погасив машинки, відчинив вікна, а далі поздіймав з лікарів їхні халати, подав плащі і замкнувши за ними двері пішов на вечеру.

Стало тихо й пусто.

Того вечора не пішла я вечеряти в сестерську їдальню. Не хотілося їсти від перевтоми, голова боліла і чудне прочуття важких якихсь подій здавлювало серце.

Я вийшла в коридор і бічним входом подалася на подвіря. Падав дрібний, осінний дощ, окутуючи туманом статую Богоматері, круглі корони акацій і здалеку видніючий семинарійний сад. Зліва видулася півколесом церковця, а в пригорнені до неї будинку Сестер Служебниць блимало, наче крізь занавісу, самотнє світло.

Була це пізня осінь, 31. жовтня 1918 р.

Я довго стояла й дивилася в пітьму тієї осінньої, непривітньої години і дивні думи оготали мою душу. Духовна семинарія! Ось скільки вже літ обполіскує її людське горе і кров; скільки літ втягає вона у себе стони й крики каліченого людства, жахливу агонію конаючих. Отся духовна семинарія, де колись навчали во імя Христової любови:

— Не вбивайте!

— І який кінець усьому тому буде? — думається мені, а хвилювання, напів радісне и важке, здавлює серце. — Щось станеться важне й рішуче, — говорить прочуття і наче ось нині-завтра має розвалитися усе старе й давне і скоїться щось, що відібе мене далеко від отсього подвіря, від низки освітлених вікон, крізь які в тій хвилині видко ряди ліжок, де люди кидаються в гарячці, болю й безсонниці.

Якась трівога повисла над семинарією. Один тільки сторож Бандура спокійний. Крізь вікна видко, як наче з каменя викуваний, він стоїть на колінах при своїм ліжку і тихо молиться.

І за ким він так довго Бога молить? Що стріне сердегу завтра, післязавтра?

*

Я вернула в ординаційну та й почала, як завжди, писати харчові картки. Десь здалеку долітали уривками музика, дзеленькотів дощ у ринвах, дзенькали трамваї.

Хтось застукав у двері.

Ввійшов стрілецький хорунжий, Микита. Дивлюсь на його схвильоване обличча, а в голові промайнуло:

— Щось станеться!

— Сестро! Як усе добре піде, я поздоровлю вас завтра як вільний громадянин Української Республики!

Ми сильно стиснули собі руки і розплакалися.

Любі мої! Чи плакали ви коли слізми такої радости, що груди рве? Від якої стискає у горлі і тому тільки ви не кричите на весь світ; що кидає вас в обійми всіх людей і всіх тоді благословите за радість свою, за щастя своє... Повірте, що в памятне напередодні я віддала би була рештки своїх сил за других кілька слів, коли тоді хтось їх сказав би:

— Сестро! Усе піде добре!

Як воно скоїлося і від чого залежатиме наше „завтра", я таки не дізналася того вечора. Це була тайна.

*

В двійку з хорунжим вийшли на вулицю. Тихо. Ще раз, іще раз я глянула на шпиталь:

— Спіть спокійно всю ніч, бідні, замучені люди! Завтра привітає вас вільний, воскресший люд! Завтра сонце засяє! Завтра затрепечуть жовтоблакитні прапори по всій нашій землі від краю до краю! Завтра світле Воскресення нашої Батьківщини!

Минули семинарію, минули почту, якої життя в майбутньому почислене було на кільканацять днів. Дощ сіяв ніжними порошинами, в пітьмі ноги ступали навмання. Та ми не відчували ні холоду ні втоми... Ми йшли вперед і сміло творили в уяві ясні й прекрасні картини майбутнього; присягали віддати всі сили для святої справи, наші юні серця росли й горнули до себе весь світ, а радість велика не мала меж. Прощаючись ми й не знали, як часто в близькому майбутньому прийдеться падати під важким хрестом і як ріжна доля нас постигне.

Дома в нас усю ніч не спали. Батько тремтючими руками запалював папіроску, одну по одній і думав про щось. Мати молилася за добру долю рідної землі, за всіх, що кровю і сльозами мостили їй дорогу до сили й волі, а над містом невидимі руки здвигали жовтоблакитний прапор.

*

Ранок був холодний і дуже тихий. Я вибігла з хати, щоб подивитися на місто, на своє місто. Я радісно витала кожний дім, кожну вулицю і наче вперше я їх бачила.

Повівали українські прапори. Лунала рідна мова. Похожало Стрілецтво.

Я дивилася кожному вслід...

Кохані, рідні, незабутні Лицарі наші! Кровавою стежкою біжить зір за Вами і розсівається на могилках усюди, по наших галицьких нивах. Слідом ішла я дорогами, багряними від Вашої крови. В ту радісну хвилину я й не прочувала, що хутко так, снігом і завітілло верстати будем разом шлях болючий і кровавий, а сили мої будуть за слабі, щоб вернути Вам життя; — що поветься доріжина через усеньке Покуття аж за Збруч, і вороття не буде.

Я прийшла в шпиталь, де всі складали собі вже взаїмні побажання.

Настановлено українську команду.

Потроїлись сили й охота до праці. Для своїх-же!

Та ось за вікнами продзичала куля одна, друга, третя...

Серце тривожно занило і заніміла від жаху я шептала беззвучно:

— Боже! Спаси і помилуй наш рідний край!

У Львові, 31. жовтня 1928.

чав і від себе цю господарку нефортунною, незгідною зі статутом Н. Д. і шкідливою для тої великої народньої установи. Свідок, переглядаючи як наслідник Черкавського книги Н. Д., прийшов до переконання, що його попередник господарив легкодушно фондами й майном Н. Д. і мав взагалі за легку руку. Словом — це була господарка марнотравна, на що свідок навів кілька яскравих доказів. М. ін. знана він, що купець Нотович, який закупив за непропорціонально дешеву ціну дуби в лісах Н. Д., зложив уже за комісарства свідка додатково 650 долярів, коли йому представлено страту Н. Д. на тій продажі і загрожено процесом. Також само темною виявилася свідкові сума 7.000 дол., яку Черкавський хотів двічи побрати з каси Н. Д. (Ця справа була докладно представлена в „Ділі“ ч. 280 з 1927-го року). Взагалі Черк. побирав сам собі гроші з каси, з яких опісля виправдувався, як хотів. Вкінці дир. Вербицький заявив, що радн. Лісковацький уступив сам на власне бажання з посту комісаря Н. Д. — це потвердив перед ним воєвода Гараніх, підчас коли сам Черкавський признався перед ним, що він мусів зголосити свою димісію, бо таке домагання („пінк“) дали йому у воєвідстві. А причиною того була марнотравна („розкутна“) господарка Черкавського.

Після так зізнань зложив д-р Глушкевич заяву, яку ми подали на початку. На домагання д-ра Льорії предсідник ради. Рупп відчитав присуд трибуналу, яким обв. Лісковацького увільнено від всякої вини. Кошти розправи понесе обвинувачуючий Черкавський.

По широкому світі.

У Льондоні радить конференція Товариств приятельних Лігі Націй. Між членами є генеральний секретар Ліги — Дрюммон.

Палестинські магометани збирають конференцію дня 1. листопада.

На Литві епідемія голодового тифу; недостає збіжжя.

Чемберлен має небавком вернутись до праці, після заморської подорожі.

Конфлікт між палестинськими жидами і арабами в справі „Стіни Плачу“ має розвязати льондонський уряд.

Муссоліні і був. амбасадор Італії в Парижі граф Сфорца ведуть завзяту дискусію у французькім тижневику „Кандід“, на тему, чи Сфорца сам зголосив свою димісію в хвилі фашистівського походу, чи його звільнили.

Ріжні вісти.

ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Засідання сойму 31. жовтня буде, мабуть коротке. Ген. референтом бюджету буде, здається, пос. проф. Крижановський з 1-ки. Бюджетовій комісії проводитиме пос. Бирка (1-ка).

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ БЕРЕ КЕРМУ УРЯДУ.

Дня 30. жовтня марш. Пілсудський конферував із прем. Бартелом, а опісля був на авдієнції у президента держави. Дня 31. жовтня марш. Пілсудський бере участь у засіданні ради міністрів. Кажуть, що марш. Пілсудський після виздужання бере знову в свої руки керму уряду. Є навіть чутки, що марш. Пілсудський на випадок якогось конфлікту не лише фактично, але й формально станув би на чолі уряду, як премієр.

ІМЕНУВАННЯ СТАН. ВОЄВОДИ.

31. жовтня підписано іменування нового станиславівського воєводи полк. Брон. Наконечнікова-Клюковського.

АРЕШТУВАННЯ Б. ОТ. БУКШОВАНОГО.

Арештування комуністів у Сх. Галичині йдуть далі. Загалом арештували вже около 120 людей. Найважнішим матеріялом, як виясняють польські часописи, є записки гол. канцелярії ком. партії, а то архиву в усіх організаційних і [illegible] матеріялів, які найшли в льокалі територіяльного центр. комітету компартії Зах. України при вул. Ягайлонській в мешканні [illegible] урядовця др. Коор. Порайса. Між арештованими є також бувш. от. Букшований. Поліція переводить арештовання, які переводять [illegible] при вул. [illegible] [illegible]

НІМ. ДЕМАРШ У СПРАВІ РЕПАРАЦІЙ.

„Фос. Цтг.“ заповідає на 31. жовтня дипльоматичні кроки Німеччини в Парижі, Льондоні, Брюсселі та Токіо в справі скликання конференції знавців, що приготовила й управильнила би репараційне питання.

ПОВОРОТ „ЦЕПЕЛІНА“.

Дня 30. жовтня до год. 6. радіостанція в Фрідріхсгафені не одержала вістей з „Цепеліна“. Аг. Райтера дістала від паропляву „Мавретанія“ вістку, що „Цепелін“ є на Атлянтику 1500 км. на схід від Нової Фундляндії. Повітрепляв натрапив на півд.-схід. вітер. У Фрідріхсгафені сподіються „Цепеліна“ в четвер.

ЗНОВУ АРЕШТУВАЛИ ІНЖИНІРІВ ДОНЕЦЬКОГО БАСЕЙНУ.

На приручення ДПУ арештували в Харкові та в Юзівці 24 урядовців і інжинірів Донвугілля.

НОВИНКИ

— **1-го листопада** не появиться чергове число нашого часопису з датою 2-го.

— **Українські маляри на чужині.** З Парижа пишуть нам: Дня 20. жовтня відбулося тут перше зібрання українських малярів у мистецькій робітні Олександра Третякова при вулиці „Віллa Бруне“. На ньому були присутні отсі малярі й малярки: Микола Глущенко, Василь Хмелюк, Василь Перебийніс, Микола Бутович (графік), Василь Дадинюк, Петро Омельченко, Іван Іванець, Святослав Гординський, Роман Турин, Роман Сільський Михайло Золотаренко, Галя Яковлівна, Маруся Бревнштайн і Софія Зарицька. Микола Глущенко влаштовує 2. листопада приватну виставку своїх картин у Парижі, а Хмелюк, Перебийніс та Бутович виставляють тепер свої малюнки в „Осінньому Сальоні“ в Парижі.

— **Дві мірки.** Пишуть нам з Підгаєччини: Від якогось часу постерункові начали записувати і робити доноси до старости на Соколів за те, що ті носять сокільські однострої. З другого боку бачимо стшельців і фавроманів омундурованих та в своїх одностроях навіть у звичайні дні. Що більше, дня 21. X. відбулася в Підгайцях прилюдна збірка на мундури для стшельца. В тому дні бачив я зворушуючу ідилію: деякі наші визначні і незалежні громадяни та громадянки парадували з червоно-білими карточками стшельца на грудях. Є ще в нас патріоти!

— **Проти білої муки.** Львівський маґістрат подає до відома міністерський розпорядок, що не вільно вже тепер молоти збіжжя на муку о вищім процентом як 70 проц., а від 12-го з вищим як 65 проц. За нарушення розпорядку сувора кара гривни та вязниці. Адміністраційна влада матиме чимало клопотів, щоби зберігти цей заказ, що нагадує воєнні часи. Адже всі пукорні ігнуватимуть заказ, а багаті не будуть могли їсти сірого хліба замісць білої булки.

— **На сцену** „Просвітянського Театру“ входить на днях перша модерна оперета „Дівча з лелією“ українського автора Зубенка і композитора Форостини. Премієра буде дана в Тернополі де „Просвітянський Театр“ дасть кілька вистав від суботи 3. листопада н. р. почавши.

— **Львівська хроніка.** Найвищий Суд казав перевести нову розправу в справі засудженого на пів року гімназиста Мирона Жирка за вбивство фризієрського помічника Рутковського, який напав на нього на Оболоних у ночі. Нова розправа ствердила, що Жирко добувши пласа туський ніж для оборони, не мав наміру вбити Рутковського, коли пхнув ним його під груди. Жирко дістав 3 міс., а приміроженням амнестійного закону.— 120 грудок брому зажила кабаретова співачка Вера-Зеровська, щоби промовити серце до знищені та серця свого приятеля до аншеві та серця свого приятеля, який рішив її покинути. — На двора, який рішив її покинути. — На сторожа карної зяяниці Петра Малиська напали в ночі два бандити, коли він вертався до хати і стріляли до нього у намірах, але невдатно.

— **Ріжні вістки.** У китайській провінції Шенсі вибухла трічня, незідома досі епідемія; 200 осіб дешо занедужує. — 3 нім. Райхсвера дезертирували два вояки недалеко польського кордону; вояки скінчили самогубство; пайшли їх трупи. — В індійській провінції Карачі стоїть — [illegible] 14 місяців; майже весь урожай знищений. — Відпадаван офіційно варшавського кореспондента „Правдивої Пресси“ Фінгера за фальшиві інфор [illegible] про польські справи. — У Бостоні [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Райська проповідь [illegible] відслала родичам шкільних дітей повідомлення, що від 1-го листопада не будуть пускати в школу дівчат, яких спідниці будуть вище колін. — Норвезький князь Олаф заручується з шведською княжною Мартою. — Аж до Данцигу заїхав французький опукалець Глюк, щоби програти в Цопотах нагородні гроші в Парижі; він утратив там півтора міліона і свою волю.

— **Шахові змагання.** У Берліні знову зійшлись довкола шахових столиків мистці шахового мистецтва, щоби порівняти свої сили. На переді стоїть знову світовий мистець Капабланка, громадянин Гавани, з дипльоматичним пашпортом своєї держави, Куби, щоби міг легше їздити по ріжних столицях. Німецька преса стверджує, що хоча він є першим, не виявив він тепер у грі такої переваги над іншими, як досі. Зате він грає незвичайно хутко та легко. Після нього несподівано на друге місце дійшов віденець Рудольф Шпільман, переможець у змаганнях на Семерінгу. Змагання в Берліні дійшли до 13-ої „рунди“ з таким вислідом: Капабланка 7 і пів, Нимцович і Шпільман по 6, Тартаковер 5 і пів, Реті 4, Маршаль і Рубінштайн по 3 і пів. Завтра буде відомий остаточний вислід, після останніх незакінчених партій.

— **Індієць Раман лавреатом.** Із Штокгольму прийшла звістка, що цьогорічну Нобелівську нагороду за фізику дістав Ц. В. Раман. Прізвище Рамана невідоме досі навіть тим, що вчать фізики по школах. Досягнення Рамана є в цій ділянці науки першорядної ваги. Індійський професор перевірив досвідом те, що досі належало до царини гіпотез, на межі з плодами уяви: суть атому. Він відкрив новий рід проміння, названий „ефектом (враженням) Рамана“, що є доказом на своєрідну реакцію молекули на світло, яка втягає в себе світло і використовує його енергію. Дуже маленьке відхилення від спектра відкрите Раманом є доказом істнування осередка атому. Щойно відкриття Рамана дає змогу бачити та міряти хвилювання цього осередка. Раман відкриває нову перспективу праці для фізиків.

— **Смерть маляра.** Помер віденський артист-маляр проф. Фердинанд Шмуцер у 58. р. життя. Як син відомого різьбаря студіював він малярство в Голяндії та Франції і став одним з найкращих мистців гравюри. Шмуцер лишив велику галерію прегарних портретів-гравюр визначних людей. Найбільше відомі є „Квартет Йоахима“, Мадонна з Фольмедра „Мірекель“, портрет Кайнца в ролі Гамлета, челіста Казальса, композитора Штравса, Вільгельма, бурмістрів Люеґера та Зайца. Чорні плями та тіни заступали йому кольори. Нарисовані ним обличчя мають незвичайно ніжні обриси, з ясною перспективою.

— **Захист для самогубців.** При президії поліції в Відні заснували минулого року „Захист для тих, що хотять наложити на себе руку“. Ця організація має на меті морально та матеріяльно помагати кандидатам на самогубну смерть. За останні три місяці 1928 р. „Захист“ поміг 754 таким особам. Зі статистики виходить, що жінок і дівчат, які хотіли смерти було багато більше як мущин. На першім місці (172 випадків) стоять служниці та посвячені в цьому професії.

— **Рекорди.** Бурмістром малого англійського містечка Кінг Лінн у Норфольку вибрана 10-літня дівчинка Елисавета Товншенд. Її мати, маркіза, згодилась на цей вибір і заявила, що „новий бурмістр“ зверне всю увагу на організацію... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] повідомив пресу, що відпізнавши з африканських кольоній офіціальні мурашиних [illegible] на [illegible] і першого дня вона [illegible], а другого — одона. — Суд в англ. місті Нантвич засудив на 2 міс. матір, яка перестала займатись парою своїх дітей: 4- і 6-літньою. Ствердили, що вона продала старшого сина циганам за склянку пива.

— **Простий спосіб.** В одному берлінському суді щезали акти до сотні ріжних процесів. Арештували двох судових практикантів, які, як виявилось, брали гроші від сторін і ховали їх до кишені, а потім нищили акти.

— **Новий танець.** До Парижа привезли новий танець на зміну фокс-троту та чарльстона. Називається він „ню-єльов-фокс“, щось посереднє між повільним фокс-тротом і американським елем. Союз професійних танцюристів рішив пустити його в моду в зимовім сезоні, щоби і танцюристи могли заробити і публика мала новий предмет до науки.

Виставка малярської школи О. Новаківського.

Відчитова саля Академічного Дому є тим скромним захистом, де враз-годи знаходять свій вияв мистецькі і творчі зусилля української, переважно академічної молоді. Кілька принагідних концертів у часі шкільного року, вистави драматичного гуртка „Арс“, авторські вечорі, щорічні виставки малярської школи, це показчик здобутків духового життя нашої молоді, з якого вона почувається до обовязку здавати звіт перед собою і старшим громадянством.

Ростуть серед молоді нові творці та мистці, міцніють і оформлюються з року на рік нові індивідуальности, які мають зачати собою нову, дальшу сторінку життя нашої нації. Це певне. Те, чи про них знає що, та чи ними, їх вихованням та підготовкою цікавиться та суспільність, для якої вони мають незадовго здобувати місце „у народів вольних колі“, це питання, хоч досить різко порушуване у нас, одначе, на мою думку, ще більше наболіле як виховання усього нашого молодого покоління.

Адепти малярського мистецтва (ті, що мають змогу мешкати у Львові) у нас ще у виїмково доброму положенні. Завдяки щедрому патронатові митрополита Шептицького істнує у Львові від кількох літ малярська школа, в якій молоді малярські таланти можуть знайти цінну науку і вказівки в одного з найкращих наших мистців Олекси Новаківського.

Коли увійдемо на салю виставки картин, мистецьких здобутків цієї школи, а безпосередно здобутків науки кожного учня зокрема, огортає нас зразу симпатична атмосфера молодої праці, молодих змагань, осінених сильною вірою у свої сили, а заразом наївних молодечою скромністю перед великими завданнями. Може не одному з тих вісьмох експонентів серце краялося за якимнебудь малюнком, відкиненим і недопущеним до виставки осудом суворого професора, одначе яка радість опромінює їхні обличча, коли від усіх гостей стрічають слова признання і заохоти. Найкращий доказ: більше як половина виставлених картин вже закуплена в перших двох вистави. Мені довелося пів[illegible] моїх відвідин бути свідком, як один з меценатів нашого мистецтва д-р П. закупив яких 20 картин. — Це певне — сказав я собі тоді — малярське мистецтво має у нас перед собою найбільшу майбутність. І я пошукав щасливою усміху на обличчях молодих мистців.

На перший погляд робить виставка враження ріка стиснелої в одно міцне, глибоке річище. Це школа. Майже ті самі сюжети, ті самі акти, той сам загальний мистецький напрям. Одначе коли приглянутися ближче, вирізуються вже тут окремі індивідуальности, які перебувши необхідний гарт школи, виробить собі належно свій окремий стиль, розвинуть свій індивідуальний спосіб охоплювання сюжетів і зазначать свою мистецьке „я“. Про мистецький рівень поодиноких учнів не беруся говорити. Ствердити тільки треба, що виставка робить дуже симпатичне враження. Пора, що ще ростуть нові таланти українського мистецтва і бажаю їм якнайкращих дальших успіхів.

При цій нагоді хотів би я подати пропозицію [illegible] нашу думку [illegible] улаштувати виставку усього [illegible]

го, чим займається сучасний український студент у вільних хвилинах поза вну- трю теоретичного знання. Тут увійшли б̀и поза всіма галузями мистецтва та- кож вироби з різних ділянок промислу, техніки і т. п., які може показати наших студентів і студенток і якими вони при- святують свої вільні хвилини. Такі ви- ставки є практиковані на чужині і дають гарний, незвичайно цікавий, показний малюнок внутрішньої вартости студент- ства. **В. Софронів.**

Театри.

Великий Міський Театр:
Середа 31-го, г. 7·30 веч. „Король Жиг- монт Август", опера (50% знижки).
Четвер 1-го, г. 3. попол. „Ліляни".
Четвер 1-го, г. 7·30 веч. „Ріголетто", виступ Райчева та Шашкевської.

Кіно.

„Аполльо": „Стоптаний квіт".
„Лев": „Цирк Рояль".
„Оаза": „Коли в жінки прокидається кохання".
„Палас": „Поворот з неволі".
„Фатаморгана": „Дівчур".

Дописи.

РОМАНІВКА ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ (Спро- стування). По думці пресового закону жадаю в найближчім числі „Діла" спро- стовання в тім самім ділі і тими самими черенками, що допись під заголовком Романівка пов. Тернопіль (Радикальна нетерпимість) поміщеної в числі 226. з 10. жовтня 1928 р. Неправдою є, що укра- їнською громадою буде дальше на втіху п. Фесоловича та його товаришів прави- ти „лондонеи комісар", а натомість прав- дою є, що за почином Фесоловича вибра- но в році 1927 до Ради громадської в Ро- манівці 18 свідомих українців, а тільки 6 поляків, але п. Кузьма і тов. внесли протест проти цих виборів до громад- ської Ради, в наслідок чого Воєвідство в Тернополі вибори знесло, а в слід за цим п. Кузьма заключив з поляками уго- ду до слідуючих громадських виборів і на підставі цеї угоди поляки одержали вже десять місць в громадській Раді, так що нині дійсно урядує як начальник громади села Романівки п. Кузьма, який на передвиборчих зборах в справі гро- мадських виборів переконував громадян, що в інтересі громади є заключення уго- ди з поляками, отже правдою є, що дру- гі вибори відбулися в некористь україн- ців села Романівки, а п. Кузьма о\ггнує те, що з ласки поляків є нині начальни- ком громади. **Іван Фесолович.**

ТУРЧАНЩИНА. (Вічевий рух у по- віті). Дня 16-го вересня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче в Борин і. Реферував посол Великанович, про- водив о. Мороз. Після реферату промо- вляли: д-р Кондрат і о. Мороз. — Того самого дня відбулося віче в Висоць- ку Нижнім, промовляли посол Ве- ликанович і д-р Кондрат. Після рефера- тів приймав посол Великанович зажа- дання та інтерпеляції. — Дня 21-го ве- ресня ц. р. відбув посол Великанович справоздавче віче в Ясінці Масьо- вій. — Дня 27-го вересня ц. р. відбу- лося посольське віче в Ільнику. Реферував посол Великанович і д-р Кондрат. Це село майже в цілости зба-ламучене польськими нагінячами голо- сувало на одинку, однак тепер прозрі- ває. Віче відбулося серед дуже святоч- ного настрою. Недавно заложено тут читальню „Просвіти" і запренумеровано національні часописи. Дня 30-го вересня ц. р. відбулося віче в Біберці. Рефери- вали посол Великанович і д-р Кондрат. Село дуже свідоме, має богато перед- платників наших національних часопи- сів. — Того самого дня відбув посол Великанович віче в Дністрику — Дубовім. Коли після реферату посла Великановича, хотів промовляти д-р Кондрат, постерунковий поліції заборо- нив йому під загрозою розвязання ві- ча. — Дня 14-го жовтня ц. р. мало від- бутися велике повітове віче в Турці над Стр. Однак того самого дня в 10-ій годині рано, староство прислало до посла Великановича письмо, в якім віче заборонено, покликуючися на те, що в тім дні заповіджено ще два інші зібрання і тому з огляду на публичну безпеку, віче не може відбутися. На- родний Дім, в якім мало відбутися віче, обставлено поліцією і не допущено лю- дей ані до послів, ані до канцелярії д-ра Кондрата. Присутні посли д-р Блажкевич, посол Максимович і посол Великанович особисто зложили протест у старостві проти заборони.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Будзиновський Роман син і товариш праці Альфреда Будзиновського, заст. голови „Сокола-Батька" і управителя „Просвітнього Театру", упокоївся в Жовкві дня 25. жовтня 1928 в 2.. році життя. В. Й. П.

Лукасевич Стефан, учитель гімназії, помер минулого тижня в Ворохті. По- кійний перебув всі страхіття велико! війни, які й підірвали його здоровля. По в̀ній довго лікувався, але безуспішно. Чахотка таки його перемогла. Працював у середніх школах „Рідної Школи". Був дуже музикальний. Осиротив жінку. В. Й. П.

Ірина Зарицька, б. учениця VIII. кл. гімн. У. П. Т. у Львові після тяжкої та довгої недуги, принявши св. Тайни, за- снула в Бозі дня 28 X. ц. р. в 19. весні життя. Похорони відбудися 30. жовтня на Янівський цвинтар. В. Й. П.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за Покійних Членів „Рідної Школи" (УПТ.)
відправиться в день Загального Зїзду в пятницю дня 2. листопада ц. р. в год. 8-ій рано в Успенській Церкві у Львові.
На це Богослуження запрошує членів „Рідної Школи"
1—1 **Головна Управа**

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича на Волині.

Володимир Волинський	1. XI. Маруся Богуславка
	2. XI. Гейша.
	3. XI. День і ніч.
	4. XI. Циганка Аза.
	5. XI. Вій
Турійськ	6. XI. Гейша.
	7. XI. Вихрест.
	8. XI. Маруся Богуславка
	9. XI. Циганка Аза.
	10. XI. День і Ніч.
	11. XI. Вій. 846 2—?

Інжинїри-гірники, які шукають занят- тя (на виїзд) нехай зголосяться до Укра- їнсько Технічного Товариства, Львів, Ринок 10/II. 1—1

З Українського Технічного Това- риства у Львові Виділ рішив перенести щотижневі сходини зі суботи на середу год. 18, почавши від 1. листопада ц. р. 1—3

Повідомляємо Українське Грома- дянство, що дня 1-го листопада о год. 12·30 в полудне, відбудеться в домівці нашого Товариства при вулиці Ходоров- ського ч. 15. святочне відкриття Дента- стичної Порадні для дітей і шкільної молоді при обіцяній співучасти Їх Ексц. Митрополита графа Андрія Шептиць- кого, протектора нашої установи і До- бродія нашої молоді. — Просимо Грома- дянство ласкаво взяти участь в тому відкритті, щоби в той спосіб святені нашого Товариства надати всенародній характер. — У Львові, дня 29-го жов- тня 1928 р. — **Д-р Юлій Савчак,** голо- ва в. р. **Степан Щуровський,** секретар в. р., **Марія Перфецька,** год на Секції Порадні Матерей. 857

Звіт зі зб рок на будову „Народно- го Дому" у Львові Богдан вці. Виділ Читальні „Просвіти" у Львові-Богданів- ці подає до відома висліди збіркової акції на будову „Народного Дому" за час від 1. січня 1928 р. І. За цегол ки надіслали ВП. (в золоти): Іванна Блажкевич, Денисів 10, Михайло Чайківський, Мона- стириська 10·40, Орест Козловський, Ро- гатин 10·40, Микола Крамарчук, Бучач 10, Володимир Гузар, Возилів 10·40, Іван Тис, Скалат 3·60, Д-р Тригубчак, Скалат 5·20, Степан Снігурович, Станиславів 11·90, Кооператива Братня Поміч" Волч- ків 7, Осип Заяшак, Бережани 20, Ко- оператива „Згода", Бушів 6, о. Бачин- ський, Козівка 10·40, Повітовий Союз Кооператив, Збараж 13·30, о. Роман Га- нас Глинини 1?, о. Богдан Литвин, До- лина 10, Данило Міхур, Вібрка 10, о. Ан- дрій Мельник, Вишнів 3, о. Теодор Де- путат, Семенів 8, о. Іван Іванчук, Тов- сте 10·10, о. Ільницький, Семигинів 8·50, Кооператива „Єдність", Тишківці 8, д-р Василь Яшан, Городенка 20·80, о. Кон- стантин Роздольський, Звенигород 10·40, о. М. Юркевич, Хоцин 10, Уряд парохі- яльний Дідушиці 5·40, о Михайло Кули- вич, Сервки 10·40, о. Ісидор Глинський, Бушів 3, „Народний Дім" Устрики До- лішні 20·80, о Горацький, Добромиль 15, Спілка госп. торг. Теребовля 7·17, Повітовий Союз Кооператив, Станисла- вів 31·20, Уряд парохіяльний Бережани 3·30, Д-р Володимир Білецький, Калуш 11, о. І. Осташевський, Підберезці 10, Д-р Михайло Фіалк, Яворів 1, о. М. Кравчук, Негівці 6·20, Повітовий Союз Кооператив, Товсте 3, Д-р Бронислав Гелянівський, Лежайськ 20, о. Іван Щу- ровський, Ступава Нижня 10·40, Людміла Рублева, Солотвина 11, о. Роман Соро- кевич, Ляшки Долішні 12, о. Теодор Бу- ла, Сосків 5·20, Д-р Воробець, Калуш 5, Кредитове Товариство Яворів 10, Юліян Галат Потік Золотий 10, Д-р Омелян Насламський, Калуш 10·40, о. Танасій Левинський, Бозьків 5, Д-р Олекса Ко- линець, Броди 10·40, Д-р Степан Кушнір, Яворів 5, Онуфрій Павлак 5, Д-р Кость Левицький 1, Пр. Терлецький 1, Брони- слав Ямів 2·60, Народна Торговля 10·50, Тома Гаврилів 10·40, Василь Гресяк 20, Маслосоюз 20·80, Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка 11·20, Краєвий Союз Кред. 12·80, Земельний Банк Гіпо- течний 22·60, Книгарня УПТ. 7, Василь Сабатович 5·20, Теодор Білецький 11·37, Д-р Пододинський 5, Союзний Базар 5·20, інж. Федецький 10·40, Ревізійний Союз Українських Кооператив 10·, всі зі Львова; Григорій Паньків, Левандівка 10·40, Теодор Божович 71·20, Володимир Медвідь 24·20, Тадей Ярош 5·60, Сушик Іван 5·20, Пікар Михайло 10·40, Манілів- ський Теодор 5·20, Вітик Олександер 10·40, Кучер Юрій 10·40, Луцький Василь 10·40, Степаник Василь 10·40, Рибчак Василь 8·20, Андрушків Теодор 10·40, Михайляк Андрій 10, проф. Стефчак Іван 45·60, рад. Кульчицький Іван 10·40, Осип Ярош 20·80, Іван Грешак 10·40, Онуфрій Олинець 10·40, Антонів Василь 20·40, Демидчук Микола 10·40, Турик Петро 10·40, Чайківський Юрій 43·20, Романо- вич Григорій 10·40, Крутій Катерина 10, Степаник Станислав 3, Завадка Іван 10·40, Дорош Яків 5, — всі з Богданів- ки; Пляткін Михайло, Львів м. 10·40, — разом за цеголки до 30. X. 1928 нетто зол. 1.182·44 гр. — II. а конто декля- рації зложили готівкою (в золотих): Д-р І. Гинилевичева, Левандівка 150, Д-р О. Домбчевська-Гірнякова, Львів 110, інж. Михайло Федецький, Львів 200, Д-р Коберський Карло, Богданівка 20, Семен Копецький, Левандівка 30, Василь Антонів, Богданівка 10, Володимир Фи- липович, Богданівка 5, Осип Ярош, Бог- данівка 20, Воробійовський, Львів 70, о. Евген Гаврилюк, Львів 10. — Разом 685 зол. — В натурі дотепер дали: Червона Калина, дар книжками вартости 34·30 зол. — І. Грешак 8 фір піску, М. Стодольний 1 фіру піску, П. Ярема 2 фіри піску, В. Грицків 11 фір піску. — III. На збіркові листи зібрано у Львові разом зол. 105·10. Складаючи на цім місци усім ВП. Жертводавцям прилюдну подяку, подаємо їм до відома радісну вістку, що дякуючи їхній помочі, будова західнього крила дому вже розпочалася. Від спільних зусиль нас всіх буде зале- жати дальший її хід. — Поможіть зве- личати память Богдана! Надсилайте дальші розрахунки з цеголок! — Редак- ціям усіх органів, що безплатно містили наші зазиви, щиро-сердечне „Спасибіг"! — **Виділ Читальні і Секція Будови Народнього Дому.** 1—1

Український Національний Музей- Архів при Українськім Інституті Грома- дознавства в Празі (заснов. У. Г. К. в р. 1923) **Belehradska c. 97 Praha XII.** Зважаючи на велику вагу памяток ви- звольної боротьби України та життя української еміграції, які в приватних руках не завжди можуть бути належно схоронені і доступні для наукового ви- користання, просимо українських гро- мадян надсилати до Музею-Архіву на постійну чи тимчасову схованку, в дар чи за гроші всякі писані й друковані матеріяли, як універсали, грамоти, за- кони, меморандуми, декларації, меморія- ли, відозви накази, обіжники, заклики; постанови, протоколи зборів, комісій, нарад; паспорти, легітимації, пере- пустки; мапи, плани боїв, реляції, жур- нали боєвих подій, записні (польові) книжки, різні листування про бої та стан армії; щоденники, спогади, жите- писи, некрольоґи, перекази, козацькі й стрілецькі пісні, записки учасників і о- чевидців про події, про відношення міс- цевого населення до свого й чужого війська; оповістки, проклямації, програ- ми урочистих свят, афіші, плякати; га- зети і вирізки з них, журнали, брошури, бланкети й інше, а також: фотографії, малюнки, ілюстрації, схеми; скульптури; українські гроші, грошові знаки, марки: поштові, благодійні, різних оплат; пра- пори, бунчуки, герби; зброю, зразки, уніформи українського війська, відзнаки, різні значки, печатки, штемплі й інше. — Докладніші відомости про Музей- Архів, а також „Вістник Музею-Архіву" висилаємо зацікавленим особам безко- штовно. — **Управа Музею-Архіву.** 854 1—2

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.